

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

lige omtalte. Det er endvidere også anført, at vi ønsker en vurdering med henblik på skolens indplacering i hele den højere uddannelse, og vi har også nævnt vurderingen af mellemuddannelsernes længde. Alle disse ting vil vi få lejlighed til at tage stilling til, men jeg må foreløbig anbefale, at man går ind for en udsættelse af revisionen, således som faktisk alle partier gjorde ved første behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 121 stemmer mod 30; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af udskrivningsloven og lov om særlig indkomstskat.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 17) findes i tidenden sp. 1214, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 53).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Gede, Gerstrøm og Glistrup* (FP):

Til § 1.

Nr. 2 affattes således:

„2. I § 8, stk. 2, ændres „35“ til: „34“.“

Bemærkninger.

Ved det af hr. Arne Bjerregaard (KrF) m. fl. i tillægsbetænkningen fremsatte ændringsforslag er der skabt en ny situation i

forhold til, hvad der forelå ved andenbehandling.

Lovforslagets chance for at blive vedtaget som helhed vil herefter muligt blive afgørende forbedret, såfremt det af os stillede ændringsforslag vedtages.

Der kan ikke være provenumæssige betænkeligheder, idet det af Arne Bjerregaard m. fl. stillede ændringsforslag vil give et merprovenu i forhold til det af regeringen ønskede, som formentlig vil overstige provenutabet, der følger af nærværende redningsforslags vedtagelse.

Når dette er tilfældet, forventes det, at der må kunne samles flertal for en så begrænset nedsættelse af indkomstbeskatningen.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Grünbaum (S):

Ved afstemningen ved anden behandling af dette lovforslag forkastedes det af 3 partier og herunder mit eget parti, socialdemokratiet, stillede ændringsforslag om et skattefrit formuebeløb på 400.000 kr. og en skattesats på 12 promille for formuede på over 3 mill. kr.

Vi var for de mindre formuers vedkommende indstillet på en yderligere lempelse i forhold til vort eget forslag ved at gå ned fra 10 promille til 9 promille, men der var, som vi så det, overhovedet ingen imødekommehed fra regeringen, som stædigt fastholdt sine forslag.

Efter anden behandling har sagen på ny været drøftet i udvalget, og socialdemokratiet, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti stiller nu, som det fremgår af tillægsbetænkningen, det ændringsforslag, at der for formuer over 3 mill. kr. skal betales 12 promille af den del af formuen, der overstiger de 3 mill. kr. Det er et moderat forslag. Vi har taget til efterretning, at det skattefrie beløb nu skal være 450.000 kr.

Under udvalgsarbejdet mellem anden og tredje behandling viste der sig en mulighed

[Grünbaum.]

for, at der — det vil vise sig her i dag — kunne opnås et flertal for at gå op til 12 promille for formuerne over de 3 mill. kr.

Ændringsforslag herom er nu stillet af de 3 partier, og jeg skal anbefale, at man stemmer for dette, idet jeg vil gentage min opfordring fra anden behandling til regeringen om nu at opgive sin stædighed, sin stædigt afvisende holdning i denne sag.

Ændringsforslaget betyder ikke helt det samme provenu, som vi havde i vort oprindelige forslag. Provenuet går noget ned, men det er dog væsentlig højere end det, der er resultatet af regeringsforslaget, nemlig 30 mill. kr. højere. Det ændringsforslag, der nu er stillet, vil give et provenu, der ligger midtvejs mellem regeringsforslagets og det forslags, vi stillede i sin tid.

Vi mener, det er helt rimeligt, at de større formuer ved fastsættelse af disse 12 promille kommer til at bidrage til en rimelig ordning af vor formueskat.

Det siger sig selv, at vi på denne baggrund naturligvis ikke kan gå ind for det af hr. Glistrup m. fl. stillede ændringsforslag, der også drejer sig om provenuet af formueskatten, men må anbefale at stemme imod dette. Forhøjelsen fra 35 pct. til 40 pct., som er foreslået af regeringen, og som vi er enige i, er yderst moderat. At sætte de nuværende 35 pct. ned til 34 pct., som hr. Glistrup m. fl. foreslår, savner efter vor opfattelse enhver saglig begrundelse, og vi vil anbefale at stemme imod.

Glistrup (FP):

Ændringsforslaget i tillægsbetænkningen har det særprægede ved sig, at det nu ser ud til, at der sker noget, som vist ikke er oplevet i hr. Grünbaums finansministertid, nemlig at folketingets flertal vil påtvinge finansministeren et merprovenu i forhold til, hvad han selv har ønsket. Det er selvfølgelig en situation, man må tage til efterretning, at sådan kan det også være at sidde i en smal regering: man får pludselig væltet nogle flere millioner kroner ned i lommen, end man i og for sig selv havde ønsket.

Grunden til, at vi har den situation i dag, er, at hr. Jens Møller og hans 6 apostle nu er gået over til at slutte op omkring den af hr. Grünbaum fremsatte tanke om, at vi i dansk ret introducerer en formueskattesats

på 12 promille. Dermed viser det sig altså, at kristeligt folkepartis vej er skatteforhøjelsens vej, ud over hvad finansministeren ønsker. Hvis kristeligt folkeparti attrår at komme i selskab med fremskridtspartiet, er det i hvert fald ikke den vej, kristeligt folkeparti skal gå. Fremskridtspartiets vej er ikke skatteforhøjelsens vej.

Når vi nu er kommet i den besynderlige situation, at der pludselig dumper et merprovenu ned fra himlen, er det, vi mener, at man må se på den anden del af lovforslaget, dette uigennemtænkte — undskyld udtrykket, men det er vist realistisk — forslag fra en travlt optaget finansminister om pludselig at forhøje indkomstbeskatningen af dødsboer. Det provenu kunne passende anvendes til at nedtrappe provenuet på dødsboer fra 35 pct. til 34 pct., derfor vort ændringsforslag, som jeg anbefaler at man stemmer for.

Hvis afstemningen i salen skulle gå på den måde, at ændringsforslaget om skatteforhøjelse vedtages og vort ændringsforslag om skattenedsættelse forkastes, vil udskrivningslovsforslaget som helhed — det kommer vi tilbage til om lidt — få et sådant udseende, at fremskridtspartiet må stemme imod det. Derfor har vi fremsat vort ændringsforslag som et redningsforslag, således at der dog er mulighed for at få udskrivningsloven igennem med en afbalancering, med en formindskelse, så vi går den rigtige vej i dansk politik ved at sætte udskrivningsprocenter på indkomstskat ned. Ellers er vi ikke længere regeringens støtteparti i forhold til udskrivningsloven.

Jens Foged (V):

Venstre kan ikke tiltræde de stillede ændringsforslag.

Med hensyn til skærpelsen af formuebeskatningen, således at alt, hvad der er over de 3 mill. kr., skal beskattes med 12 promille, finder vi, at denne provenuforøgelse på 30 mill. kr. kan medvirke til, at investeringerne bliver færre — det ligger inden for de områder, hvor netop virksomhederne bruger penge til investeringer — og vi dermed får en forøget arbejdsløshed, mindre beskæftigelse. I det hele taget mener vi, at de formuer, der på den måde er oparbejdet, går ind i samfundet som noget, der automatisk medvirker til bedre beskæftigelse, og derfor

[Jens Foged.]

mener vi, at formuebeskatningen bør holdes inden for særdeles rimelige grænser.

Det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag kan vi heller ikke tiltræde. Regeringen mener, at den ajourføring, der ligger i ændringen af denne paragraf, er rimelig i forhold til de gældende indkomstskatter, og derfor finder vi, at det nærmer sig det, man kalder studehandel eller kovenning, som det blev sagt under forrige debat om samme område. Det kan vi altså heller ikke tiltræde.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan ikke anbefale, at man stemmer for nogen af de to ændringsforslag, hverken lettelsen eller skærpelsen.

Må jeg benytte denne lejlighed til at sige, at jeg synes, det er lidt beklageligt, at folketinget ikke har kunnet nå til enighed om forslaget. Hr. Grünbaum har tidligere været oppe og talt om stædighed. Jeg tror nok, det er rigtigt, at der i denne sag har været en ualmindelig stor stædighed til stede, måske mest hos den forrige regering, men sandelig også hos den siddende regering. Det, uenigheden efterhånden er begrænset til, er 30 mill. kr., og så har folketinget valgt at demonstrere den helt store uenighed, har valgt at gennemføre store debatter om 30 mill. kr. på et tidspunkt, hvor vi ved, at den økonomiske situation krævede, at vi skulle tage stilling til et underskud på 8 mia kr. i betalingsbalancen, og hvor vi bare for nogle få dage siden har diskuteret spørgsmål om at opkræve 80 mia kr. i skatter til stat og kommune. Så spilder vi vor tid på dette.

Jeg tror nok, at den engelske humorist Parkinson her ville få en udmærket bekræftelse på den lov, som han beskriver, da han anfører, at de ofte ses i et selskabs bestyrelse, at de helt store udgifter kan bestyrelsesmedlemmerne ikke overse, så dem lader man passere, men når man så kommer til spørgsmålet, om der skal ofres nogle få tusinde kroner på et cykelskur, så er man hjemme, og så har man tid til at bruge mange timer på det.

Jeg vil gerne gentage, at vi ikke kan støtte nogen af ændringsforslagene, men vi har for vort vedkommende draget den konklusion af det hele, at når man er blevet

færdig med at slås om disse små ting, stemmer vi for lovforslaget som helhed.

Hagen Hagensen (KF):

For det konservative folkepartis vedkommende skal jeg kun gøre ganske få bemærkninger om de to stillede ændringsforslag, som vi ikke kan tilslutte os.

Der er vel ikke noget at sige til, at de partier, der tidligere har ønsket en 12 promille formueskat af formuer over 3 mill. kr., i og for sig går med på ny i et sådant ændringsforslag, der kommer frem, men man kan undre sig over, at kristeligt folkeparti er medforslagsstiller til dette.

Jeg skal i øvrigt blot sige, at ud fra hele det principielle syn, vi har på dette, kan vi ikke slutte os til ændringsforslaget. Selv om det kun kommer til at dreje sig om relativt få personer, finder vi, at der også skal være beskyttelse for mindretal, selv om de er små. Og hvor sættes grænsen næste gang, hvis man går ind på dette?

I øvrigt skal jeg om ændringsforslaget, der er stillet af hr. Glistrup, om at nedsætte procenten fra 35 til 34 for beskatning af dødsboers indkomster blot sige, at det kan vi ikke slutte os til, og vi har begrundet vor stilling forleden dag ved anden behandling.

Børge Johansen (CD):

Mit parti anbefaler, at man stemmer for ændringsforslaget til § 1, nr. 6. Vi gør det ud fra de samme bevæggrunde som dem, jeg gjorde gældende under anden behandling, og jeg ville egentlig gerne have gjort det specielt over for repræsentanter for regeringsparti ud fra det synspunkt, at netop disse repræsentanter i den seneste tid har vist megen nidkærhed i at gøre opmærksom på nødvendigheden af en vis fleksibilitet, en hensyntagen, en bøjelighed. Jeg synes, det må vække en vis opmærksomhed i regeringspartiet, at socialdemokraterne på dette punkt har vist en bøjelighed, som jeg synes man bør respektere.

Med hensyn til det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag kan vi selvsagt ikke tiltræde det ud fra samme begrundelse som den, jeg har anført under anden behandling.

Ømann (SF):

Vi kan naturligvis stemme for det i til lægsbetænkningen anførte ændringsforslag.

[Ømann.]

Det giver et højere provenu til nedsættelse af den direkte skat, og regeringen skal ikke have den undskyldning, at der ikke har været midler til skatnedsættelse. Vi har ikke noget imod, at midlerne skaffes ved, at man tager 12 promille af de meget store formuer.

Derimod må jeg anbefale, at man stemmer imod det af fremskridtspartiet fremsatte ændringsforslag.

Jens Møller (KrF):

Som vi før har sagt, er vi i det store og hele godt tilfreds med regeringens lovforslag, som det fremtræder nu. Det hindrer den stigning i formueskatterne, som ville have generet meget på grund af de nye ejendomsvurderinger. Det ville især have ramt parcelhusejerne og de mindre erhvervsdrivende. Det forslag, der ligger fra regeringen, giver en lettelse på op til 1.350 kr. årligt, og det er da også penge at tage med.

Når vi alligevel går ind for et ændringsforslag, er det, fordi vi mener, at progressionen er skæv. Det er jo sådan, at der er en ret voldsom progression fra de 450.000 kr. op til ca. 1 mill. kr., hvorefter den aflades ganske væsentligt, og når man er oppe på de 3 mill. kr., så er der faktisk ikke tale om nogen progression mere. Derfor har vi fremsat det ændringsforslag, som er tiltrådt af socialdemokraterne og centrum-demokraterne. Det går ud på, at der skal betales 12 promille af den del, der går over 3 mill. kr.

Nu vil jeg sige, at der ikke mere er tale om nogen voldsom progression. Ændringsforslaget betyder f.eks. for en formue på 6 mill. kr. en merudgift på 9 hundredkrone-sedler om året. Mon det er noget, en mand, der har en formue på 6 mill. kr., regner for ret meget? Jeg tror det ikke. Vi har jo også godsejrerreglen, der beskytter de mennesker, som måske ikke har noget særligt afkast af deres formue.

Provenuet er selvfølgelig heller ikke så forfærdelig stort, 30 mill. kr. Men alligevel mener vi, at det er væsentligt at få dette frem, fordi princippet er rigtigt: at de stærke bør bære de tungeste byrder. Jeg vil godt forklare den konservative ordfører, at det er derfor, kristeligt folkeparti går ind for dette. Kristeligt folkeparti er ikke noget højreparti, uanset hvad der har stået i

mange aviser igennem længere tid. Vi går ind for en retfærdig fordeling af byrderne, og derfor går vi ind for dette ændringsforslag.

Til gengæld kan jeg godt sige, jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det er mærkeligt, at det skal være nødvendigt, at det kommer til forhandling i salen. Vi havde hellere set, at det var kommet til forlig i udvalget, men det har vist sig at være umuligt at få regeringen til at foretage den mindste ændring i sit forslag.

30 mill. kr. er ikke mange penge, nej. Men det betyder dog noget. Mange bække små gør en stor å. Når vi er med til at foreslå ændringer i de nedsættelser af udgifterne, der er foreslået fra regeringens side, når vi f. eks. ikke vil gå med til en nedsættelse af u-landshjælpen, når vi ikke vil gå med til nedsættelse af børnetilskud, når vi ønsker lettelser i indkomstskatten for mellemindtægterne, så mener vi, at vi som ansvarligt parti må være med til at vise andre besparelsesmuligheder og andre indkomstmuligheder for staten, og det er det, vi har gjort her.

Jeg mener i øvrigt, at det, der sker her nu, er lidt af en milepæl i folketingets historie. Det er valgets tale, der nu skal udmøntes. Valgets tale var, at det skulle være slut med blokpolitikken, at der skulle være samarbejde i dette folketing, og at arbejdet skulle ske hernede i salen. Det stemmer jo ganske med, hvad statsministeren sagde i sin åbningstale den 19. december 1973:

„ . . . at regeringen må forhandle sig frem fra sag til sag.“

Og lidt længere nede:

„Afgørelsen vil ske i fuld åbenhed i denne sal.“

Det er første gang, det skal bevises, at dette var mere end ord.

Der har været rygter fremme i pressen og andre steder om, at hvis regeringen kom i mindretal, så kunne den udskrive valg. Jeg synes, det er en fornærmelse mod statsministeren at antyde, at han skulle udskrive valg på grund af en lille detalje i et lovforslag. En lille detalje, der betyder en mild stigning i beskatningen af multimillionærerne.

Vi i kristeligt folkeparti har selv anbefalet hr. Poul Hartling . . .

Formanden:

Statsministeren!

Jens Møller (KrF):

Undskyld, men dengang var hr. Poul Hartling ikke statsminister.

Formanden:

Ja men det gælder ikke alligevel.

Jens Møller (KrF):

Udmærket.

Formanden:

Der må ikke diskuteres med folketingets formand, og jeg henstiller, at talerne retter sig efter mine anmodninger.

Jens Møller (KrF):

Det skal ske. Jeg beklager.

Vi har selv anbefalet den nuværende statsminister som statsminister, og vi skulle tage meget fejl, hvis han ville kaste tømmerne fra sig midt i vadestedet på grund af den første lille hindring. Vi vil derfor anbefale at stemme ja til dette ændringsforslag.

Med hensyn til det andet ændringsforslag fra fremskridtspartiet, så er det jo en lille ændring af det, der har været foreslået ændret én gang før, så vi mener ikke, der kan være nogen rimelighed i det. Vi vil anbefale at stemme imod ændringsforslaget i tillægsbetænkningen.

Kaj Hansen (DKP):

Det af hr. Glistrup m.fl. stillede ændringsforslag om at nedsætte beskatningen af dødsboer fra 35 til 34 pct. kan vi ikke støtte, og vi vil stemme imod.

Det andet ændringsforslag, som går ud på, at formuen skal være på 450.000 kr., før beskatning sker, har vi sådan set været imod ud fra, at vi synes, det er en for høj grænse at sætte for formuebeskatningen. Vi skal dog erkende, at der i ændringsforslaget indgår, at der sker en progression i formuebeskatningen, således at promillen sættes op fra 9 til 12 for formuer over 3 mill. kr., og det betyder efter de udregninger, der foreligger, et merprovenu på 30 mill. kr. Ud fra disse og for øvrigt også ud fra en række andre betragtninger vil vi gerne støtte dette ændringsforslag.

Nu har vi jo ikke deltaget i udvalgsarbej-

det, men vi kan forstå, at regeringen har udvist en helt ualmindelig stædighed i denne sag. Det vil den formodentlig også tage nogle konsekvenser af, og det kan måske betyde, at det samlede forslag overhovedet ikke kommer til nogen forhandling.

Hvis det alligevel skulle nå dertil, så vil vi overveje vores stilling til det samlede forslag.

Bay (FP):

Tre årsager skulle få mig til at stemme for det af socialdemokratiet stillede ændringsforslag.

Den ene skulle være en lille lumsk bagtanke, når jeg tænker på, at jeg måske skulle møde socialministeren og kulturministeren i en valgkamp, der er udskrevet på nogle få promille skat på millionærer, der ejer 3 mill. kr. Den tanke kunne egentlig tiltale mig noget.

Men der er én til. Min herkomst skulle måske også få mig til at stemme for de her sølle 3 promille. Nu hørte vi hr. Jens Møller tale om de mange bække små, der gør en stor å. Men man har også hørt noget om åer, der går over deres bredder, og her har vi muligheden for, at åen svulmer sådan op, at den drukner dem, der skulle grave de mange små bække.

En tredje af årsagerne til, at jeg nu står her, er, at jeg vil gå imod enhver form for forhøjelse af skatterne. Derfor vil jeg stemme imod dette ændringsforslag.

Når jeg har set, hvordan socialdemokratiet har behandlet begrebet kapital, så synes jeg, at de aldrig har forstået — i hvert fald aldrig har givet udtryk for en sådan forståelse — at der findes to slags kapital. Der findes den kapital, der former fabrikker, der skaber omsætningen i varer, der skaber lastvognstog og jernbaner og fly og skibe til at transportere varerne.

Så findes der en anden kapital, det er den, der suger og plyndrer. Men den er ikke så nem at få øje på. Derfor har socialdemokraterne og deres følge haft mest lyst til og i flest tilfælde bekæmpet den, man kan få øje på, nemlig den, vi lever af alle sammen.

Den sidste del af kapitalen har min gamle lærer for mange, mange år siden tegnet for mig som en gylpende, forædt gøgeunge, der sad i reden og trampede de små ned. Den kapital har jeg aldrig villet være med til at

[Bay.]

værne. Den ville jeg gerne være med til at fjerne. Men den kan kun fjernes ved at give de små en rygrad, og det gør man ikke ved stadig at forhøje skatterne.

Derfor stemmer jeg imod ændringsforslaget.

Finansministeren (Anders Andersen):

Må jeg straks sige, at det af hr. Glistrup, fremskridtspartiet, stillede ændringsforslag må jeg på regeringens vegne afvise med samme bemærkninger, som jeg fremsatte ved anden behandling.

Jeg må også afvise det andet ændringsforslag stillet af hr. Grünbaum m. fl.

Man kan diskutere vidt og bredt, om det er stædighed, der er årsag til, at jeg afviser det, eller det er et forsøg på en saglig vurdering af de faktiske forhold. Jeg ville tro, at det her i tinget ville være mest hensigtsmæssigt, at man prøver at vurdere det sagligt fremfor at bruge udtryk som stædighed over for den ene eller den anden, for stædighed kan jo vendes mod begge parter.

Når man taler om denne forhøjelse på de 3 promille, så synes jeg, man skal være opmærksom på, at forhøjelsen jo skyldes opvurderingen af faste værdier her i landet. Det betyder ikke automatisk, at disse faste værdier afkaster en større indtægt til dem, der ejer disse faste værdier. Det vil sige, at når man forhøjer formueskatten, skal den betales af en indkomst, de har, som absolut ikke behøver at stå i forhold til formuens størrelse, men som måske i forhold til andre indtægtsforhold ligger på et begrænset niveau.

Når hr. Jens Møller siger, at det er kun 9 hundredkronesedler, ja, så skal jeg naturligvis ikke lære hr. Jens Møller at regne, men jeg kan altså ikke regne det ud til andet, end at det er 90 hundredkronesedler, det drejer sig om. 3 promille af 3 mill. kr. giver en merbeskatning på 9.000 kr., og 9.000 kr. må vistnok være 90 hundredkronesedler.

Hvis disse 9.000 kr. skal tages af en relativt beskeden indtægt, kan det godt komme til at virke som en belastning. Jeg mener derfor, at regeringens holdning til det stillede ændringsforslag ikke er udtryk for nogen stædighed, men det er udtryk for en saglig vurdering, om det egentlig er rimeligt

at forhøje formueskatten ud fra de betragtninger, jeg her har fremført.

Jeg skal derfor på regeringens vegne afvise det sidstnævnte ændringsforslag og anmode om, at man stemmer imod begge ændringsforslag.

Grünbaum (S):

Jeg ventede, og jeg tror mange med mig, meget spændt på, hvad finansministeren ville svare. Man kan sige, at det ikke er de store penge, det drejer sig om. Det er rigtigt. Men så gælder det argument jo til begge sider. Det kan jo lige så godt tale for, at regeringen tog et lille skridt. Vi har taget et skridt. Vi har taget det skridt, der betyder, at vi går halvvejen imellem regeringens forslag og det forslag, vi selv stillede.

Jeg synes, det var en god og meget klar tale, hr. Jens Møller holdt heroppefra, den vil jeg gerne lykønske ham med. Det centrale i denne sag — hvilket jeg også selv var inde på — er samarbejdet, men selvfølgelig er det også et spørgsmål om penge. Denne regering har fremsat eller vil fremsætte en lang række forslag til lettelse for dem, der måske ikke behøver lettelse så meget som dem, de fleste tænker på, når de taler om skattelettelse, fortrinsvis de almindelige lønmodtagere i dette land og selvstændige med mindre indkomster. Det er dem, det drejer sig om, det er dem, der skal hjælpes, og her har vi heller ikke råd til at give afkald på 30 mill. kr. og slet ikke set i sammenhæng med de forslag, som regeringen i øvrigt er kommet med. Det hele skal jo ses på denne baggrund.

Derfor mener vi, at det er en stædig regering, vi har foran os. Man burde have givet sig. Vi har gjort det, vi har rakt hånden frem, vi står ikke stædigt på det forslag, vi fremsatte i oktober, hvor de 3 partier dengang gjorde det, de gjorde. Men de 3 partier står åbenbart i dag stædigt på deres forslag.

Jeg må sige, at særlig for de radikales vedkommende er det en bedrøvelig dag i dag. Jeg kunne godt anvende akkurat de samme ord, som jeg allerede har sagt nu til hr. Bernhard Baunsgaard og specielt til de radikale, derfor skal jeg ikke gentage dem. Det, der foregår her, er ikke spild af tid, det er meget vigtigt. Og vi kan altså konstatere, at de radikale heller ikke i en situation, hvor

[Grünbaum.]

vi og andre partier rækker hånden frem til en ny form, et samarbejde i folketinget om den økonomiske politik og skattelovene, vil være med til det. Man står stejlt på det, man stod på i november måned, og det gør man altså også i dag.

Jeg vil fortsat anbefale, at man stemmer for ændringsforslaget i tillægsbetænkningen, der er stillet af de 3 partier.

Jens Møller (KrF):

Jeg vil blot sige, at det er rigtigt, at der var en regnefejl i det, jeg sagde før. Det var ikke 900 kr., men 9.000 kr. Det er helt korrekt, jeg beklager det, men jeg vil stadig fastholde, at det kun er et lille beløb i forhold til 3 mill. kr.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Må jeg i anledning af de ord, der faldt heroppe fra hr. Grünbaums side, sige, at jeg dels ville ønske, at hr. Grünbaum havde tid til at høre efter, når man svarer ham, men det må han naturligvis selv om, dels ville jeg i øvrigt ønske, at hånden fra socialdemokratiet bliver rakt frem i de afgørende sager.

Jeg mindede før om, at det, vi står over for, er et betalingsbalanceunderskud på 8 mia kr., og det er dér, der skal samarbejdes. Man må ikke tro, man kan narre nogen med at sige, at dette, et spørgsmål om 30 mill. kr., er afgørende for samarbejdet i folketinget.

Når jeg har sagt det, så vil jeg også gerne sige et par ord til regeringen. Finansministeren talte om saglighed i stedet for stædighed. Nu er spørgsmålet vel, om det i det hele taget er sagligt at have en formuebeskatning, hvis vi gennemfører en ordentlig indkomstbeskatning og en ordentlig arveafgift, det sidste ville finansministeren i øvrigt ikke være med til i sin tid, men lad nu det ligge. Men så må jeg dog minde regeringen om, at lige så vel som det gælder om at samarbejde i de store sager, lige så vel er det en pligt, som først og fremmest påhviler regeringen. Regeringen må sørge for, at samarbejdet sker i denne sal. Når man er udsat for, at socialdemokratiet i den grad lægger vægt på i dette lille spørgsmål at få opnået et forlig, så forstår jeg ikke, at den siddende regering stående over for de helt afgørende økonomiske problemer tør sige nej til dette uendelig lille spørgsmål. Så for-

står jeg ikke, at regeringen ikke siger ja til samarbejdet.

Mølgaard (DR):

Vi har nu fået regeringens egne ord for, at det, der med regeringens forslag er tale om, er, at man vil lette skatterne, lette skatterne på nogle formuegevinster, som man har kunnet konstatere, formuetilvækster, der i alt væsentligt stammer fra oppustning af ejendomsværdierne.

Det er stik imod retsforbundets idé og principper at lette skatterne på ejendomsværdierne. Af den grund, og da vi ydermere ikke i øvrigt fra regeringens side ser nogen initiativer udfoldet for at komme de urimelige formuegevinster, som besiddere af jord har her i landet, til livs, ser vi ingen anden mulighed end at stemme imod det af regeringen fremsatte forslag. Vi vil støtte det ændringsforslag, som er fremsat i tillægsbetænkningen.

Melchior (CD):

Da nu debatten er blevet så omfattende og bl. a. drejer sig om at række hånden frem, føler jeg trang til at sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at det da er dejligt, hvis man rækker hånden frem i de store sager, men hvorfor ikke begynde med de små. Der kan da ikke være noget forkert i at kravle, før man kan gå. Der har nok igennem en række samlinger været for lidt tendens til at række hånden frem og for stor tendens til at tage taktiske standpunkter og ikke at sadle om på tidspunkter, hvor det endnu kan lade sig gøre.

Jeg synes ikke, at socialdemokratiet skal høre ringe om, at man er samarbejdsvillig med en række partier og bøjer af på punkter, som man før har holdt fast ved, dog ikke på samtlige i den samme sag, men at man netop i kompromisets ånd søger at få nogle af sine synspunkter reddet igennem mod at vise respekt for andre synspunkter i andre detaljer af den samme ting.

Gennem de betragtninger, hr. Bernhard Baunsgaard har fremsat her, er sagen altså blevet principiel og har ikke noget med selve lovforslagets indhold i øvrigt at gøre. Jeg synes, at vi skal tage ved lære af dette. Måske har man talt for lidt sammen, måske er der også hos vort eget parti som medforlagsstiller til det ene ændringsforslag sket

[Melchior.]

den fejl, at vi ikke har drøftet sagen i den rette ånd med venstre, inden vi har fremlagt forslaget, for så kunne man måske have opnået en forståelse, som havde resulteret i en endnu bredere overensstemmelse om disse ting.

Derfor tager jeg dette som et skoleeksempel på, at kærlighed skal øve sig hjemme, før den kommer ud at tjene. Kan man begynde med grænserevisioner, kan man senere få den store fred, så lad os benytte enhver lejlighed til at række hånden frem.

Arentoft (FP):

Med hensyn til det af hr. Grünbaum m. fl. fremsatte ændringsforslag vil jeg gerne sige, at jeg loyalt sammen med mit parti stemmer imod.

Men jeg vil også gerne samtidig, specielt som nyt medlem, sige, at jeg har været i alvorlig personlig konflikt, fordi der i virkeligheden ligger to spørgsmål i ændringsforslaget. Jeg ville meget gerne stemme ja til, at man forhøjede fra de 300.000 kr. til 450.000 kr., men nej til den anden del, og derfor er det i virkeligheden lidt uklart. Når der ligger to spørgsmål i den samme sag, kan det ikke helt klart besvares med ja eller nej, men det er vi altså nødt til.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Og det skal blive en meget kort bemærkning. Det er bare til de bemærkninger, som hr. Melchior her fremkom med.

Hr. Melchior var ikke medlem, da vi i november diskuterede skat, så han ved ikke, at jeg dengang i folketingsalen fra denne talerstol meget stærkt opfordrede den daværende regering til samarbejde lige så indtrængende, som jeg opfordrer den nuværende til at samarbejde på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslaget uden for tillægsbetænkningen af *Gede*, *Gerstrøm* og *Glistrup* (FP) (se sp. 1553)

forkastedes med 142 stemmer mod 28.

Ændringsforslaget i tillægsbetænkningen blev, efter at der ved en på sædvanlig måde

foretaget afstemning var afgivet 84 stemmer for det og 84 stemmer imod det, medens 1 medlem stemte hverken for eller imod, ved et derefter foretaget navneopåb, som nedenstående liste viser,

forkastet med 84 stemmer mod 84; 1 medlem stemte hverken for eller imod; 10 medlemmer var fraværende.

Ja:

Albertsen (S), Erik Andersen (S), K.B. Andersen (S), Normann Andersen (S), Auker (S), Arne Bjerregaard (KrF), Ritt Bjerregaard (S), Poul Boeg (CD), Bracher (KrF), Kurt Brauer (SF), Brusvang (CD), Lasse Budtz (S), Camre (S), Chr. Christensen (KrF), Ib Christensen (DR), Poul Dam (SF), Knud Damgaard (S), Helle Degn (S), Erling Dinesen (S), Ole Espersen (S), Birgit Fjelde (CD), Flygaard (DR), Aage Frandsen (SF), Fuglsang (DKP), Eva Gredal (S), Grünbaum (S), Grønberg (DR), Jørgen Peder Hansen (S), Kaj Hansen (DKP), Lysholt Hansen (S), Thomas Have (S), Heinesen (S), Kristine Heltberg (SF), Erik Holst (S), Honoré (KrF), Grete Hækkerup (S), Per Hækkerup (S), Højland (CD), Iversen (CD), Erhard Jakobsen (CD), Svend Jakobsen (S), Egon Jensen (S), Erling Jensen (S), Henning Jensen (S), Søren Jensen (S), Knud Jespersen (DKP), Børge Johansen (CD), Anker Jørgensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Kampmann (S), Ingolf Knudsen (CD), Risgaard Knudsen (S), Ejler Koch (S), Inge Krogh (KrF), Morten Lange (SF), Ib Larsen (CD), Freddy Madsen (DKP), Melchior (CD), K. J. Mortensen (S), Poul Mortensen (S), Mølgaard (DR), Inge Fischer Møller (S), Jens Møller (KrF), Otto Mørch (S), Ivar Nørgaard (S), Ib Nørlund (DKP), Kjeld Olesen (S), Bertel Pedersen (S), Inger Stilling Pedersen (KrF), Lena Pedersen (CD), Robert Pedersen (S), Thorkild Pedersen (CD), Buchart Petersen (S), Gert Petersen (SF), Henning Philipsen (SF), Hanne Reinthoft (DKP), Jes Schmidt (CD), Ebba Strange (SF), Søgaard (S), Tastesen (S), Tønnesen (CD), Grete Westergaard (SF), Poul Westergaard (DR), Ømann (SF).

Nej:

Anders Andersen (V), Kaj V. Andersen (V), Kirsten Sparre Andersen (V), Nyboe Andersen (V), Svend Andersen (FP), Dag-

mar Andreasen (RV), Arentoft (FP), Bernhard Baunsgaard (RV), Gunner Baunsgaard (RV), Hilmar Baunsgaard (RV), Bay (FP), Bendix (KF), Bilgrav-Nielsen (RV), Hans Bjerregaard (FP), Bodart (FP), Brixtofte (V), Helge Bro (FP), Brøndsted (V), Burgdorf (KF), Birgit Busk (FP), Bøggild (V), Arne Christiansen (V), Christophersen (V), Haunstrup Clemmensen (KF), Dahlgaard (RV), Meta Ditzel (RV), Dohrmann (FP), Elmholt (RV), Enggaard (V), Vestergaard Eriksen (FP), Erlendsson (FP), Jens Foged (V), Gede (FP), Gerstrøm (FP), Ingeborg Gjerding (FP), Glensgård (FP), Glistrup (FP), Gudme (RV), Hagen Hagensen (KF), Halvgaard (FP), Erik Hansen (RV), Ivar Hansen (V), Karen Thurøe Hansen (KF), Poul Hartling (V), Svend Haugaard (RV), Holmberg (V), Peter Holst (V), Holten (FP), Ipsen (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Flemming Jensen (KF), Jens Peter Jensen (V), Karlskov Jensen (V), Ove Jensen (FP), Juul-Madsen (KF), Klausen (FP), Edele Kruchow (RV), Kaj Larsen (FP), Lembourn (KF), Nathalie Lind (V), Lindholt (FP), Mette Madsen (V), Adam Møller (KF), Gerda Møller (KF), Brøndlund Nielsen (V), Overgaard Nielsen (RV), Ninn-Hansen (KF), Nyborg (FP), Aksel Pedersen (V), Børge Pedersen (FP), Ingomar Petersen (RV), Niels Helveg Petersen (RV), Grethe Philip (RV), Poulsgaard (FP), Raunkjær (V), Schlüter (KF), Simonsen (KF), Skytte (RV), Stetter (KF), Stinus (RV), Tillisch (FP), Hans Toft (KF), H. C. Toft (KF), Träff (FP).

Stemmer ikke:

Lone Dybkjær (RV).

Fraværende:

Poul Dalsager (S), Lars Emil Johansen (Grøn.), Maigaard (SF), Orla Møller (S), Johan Nielsen (S), Knud Nielsen (S), Patursson (Færø.), K. Helveg Petersen (RV), Rosing (Grøn.), Winnie Russell (S).

Formanden:

Jeg skal oplæse reglerne, som de står i forretningsordenens § 33: „En beslutning er taget, når flere har stemt for end imod forslaget, . . .“.

Det er ikke tilfældet her; stemmerne står lige, og dermed er ændringsforslaget forkastet — eller bortfaldet, det bliver det samme.

Lovforslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Grünbaum (S):

Jeg skal nøjes med at anmode formanden om, at forhandlingerne her afbrydes med henblik på, at der kan finde nye udvalgsforhandling sted, sådan at der eventuelt kan stilles et nyt forslag.

Formanden:

Der er nu stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Ønsker nogen at udtale sig om dette forslag?

Glistrup (FP):

Lovforslaget drejer sig om de selvangivelser, der er ude nu, og som skal sendes ind til skattemyndighederne inden for de nærmeste dage. Når folketinget er blevet forsinket i den grad, det er, så kan det ikke være rigtigt at bruge mere tid på en sag af denne art, hvor vi jo ganske klart kan se, at stemmerne står så nogenlunde lige, hvorfor det vil være mere eller mindre tilfældigt, om udfaldet bliver det ene eller det andet. Jeg henstiller, at forhandlingerne ikke udsættes, men at vi nu drøfter, hvorvidt vi kan vedtage lovforslaget som helhed, og derefter stemmer om det.

Formanden:

Ønsker flere at udtale sig på nuværende tidspunkt? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, foreslår jeg, at tredjebehandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til

[Formanden.]

fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, vil jeg betragte det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget. Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige arvelove.

(Lovforslaget (nr. 32) findes i tillæg A. sp. 539, fremsættelsen i tidenden sp. 290).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ole Espersen (S):

Det drejer sig om genfremsættelse af et lovforslag . . .

Formanden:

Der må være ro i salen nu.

Ole Espersen (S):

Det drejer sig om genfremsættelse af et lovforslag, som ved førstefremsættelsen her i tinget fik en velvillig behandling, og der er ikke nogen grund til, at det ikke skal have det samme nu.

Lovforslaget vedrører opfyldelsen af en konvention, og det vil jo sige, at vi ikke kan ændre i selve det materielle indhold. Indholdet består væsentligst deri, at testamenter i videst muligt omfang skal være gyldige, og det er naturligvis et prisværdigt formål. Jeg skal derfor kun knytte et par mere principielle bemærkninger til lovforslaget.

Det er en bemyndigelseslov. Efter forslagens § 1 formuleres arvelovens § 80 a således:

„Ved overenskomst med fremmed stat eller af justitsministeren kan der fastsættes regler om forholdet mellem dansk og anden stats lovgivning om arv.“

Det, der er tale om her, er altså, at vi bliver bedt om at give administrationen en bemyndigelse til at fastsætte ved administrative regler enhver bestemmelse om arv, hvor sagerne har tilknytning til udlandet. I alle tilfælde, hvor en udenlandsk tilknytning kommer ind, hvor der er tale om at vælge mellem dansk lovgivning eller anden lov-

givning, skal spørgsmålet afgøres af administrationen.

Det er altså en ret vidtgående bemyndigelse, og det skal jeg ikke laste hverken den nuværende justitsminister eller den forudgående for, da det er en tradition, at man på enkelte områder gør det på den måde. Ikke desto mindre må vi spørge os selv, om traditionen er ved at blive for omfattende. Jeg husker, at jeg selv engang har anbefalet, at man gik frem på denne måde, fordi det er en praktisk facon at gøre det på, men her står vi i virkeligheden over for en tendens til, at alle regler, der vedrører international-privatretnlige forhold, afgøres administrativt. Jeg vil ikke hermed sige, at vi er ved at gå for vidt, eller at det ikke er meget passende at gøre det, men det er nok et spørgsmål, vi i hvert fald må drøfte i udvalget.

I øvrigt vil jeg gerne sige tak til justitsministeren for løftet om at fortsætte den praksis, som blev indledt under den forrige justitsminister, hvorefter folketingets retsudvalg — i andre sager de andre stående udvalg — bliver gjort bekendt med, får lejlighed til at se, de udtalelser, der er indhentet fra forskellige udvalg, fra forskellige andre administrative organer osv. Jeg synes, det er væsentligt, at man på denne måde kan få sagerne oplyst så godt som muligt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Med det formål at begrænse taletiden her i tinget skal jeg indskrænke mig til at meddele, at medlemspartiet kan tilslutte sig lovforslaget bortset fra de punkter, der går ud på at give justitsministeren særlige bemyndigelser. Det spørgsmål vil vi imidlertid vende tilbage til i udvalget, idet det er vores opfattelse, at de ændringer, der nødvendigvis må foretages for at harmonisere disse arvelove, principielt må forelægges folketinget og ikke ensidigt afgøres af skiftende ministre.

Kirsten Sparre Andersen (V):

Det foreliggende forslag om ændring af tre arvelove har til formål at bemyndige justitsministeren til at tiltræde konventioner og til at fastsætte regler om forholdet mellem dansk og udenlandsk lov vedrørende arv. I det foreliggende tilfælde agtes bemyndigelsen brugt til at ratificere Haagerkonventionen om testamenters form og en over-